

به نام خدا

پزشکی و علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دفتر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی معاونت آموزشی دانشکده بهداشت

طرح درس: آموزش بهداشت و ارتباطات مربوط به رشته تحصیلی: بهداشت عمومی
در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۸-۹۹ گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقا سلامت

۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی: دکتر بهجت شکرش	گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقا سلامت	مرتبه دانشگاهی: استادیار
دانشگاه محل فعالیت: دانشگاه علوم پزشکی تبریز	دانشکده محل فعالیت: بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت:
آخرین مدرک تحصیلی: PhD	رشته تحصیلی: آموزش بهداشت و ارتقا سلامت	شماره تلفن دانشکده:

۲- مشخصات درس

سال تحصیلی: ۹۸-۹۹	نیمسال تحصیلی: نیمسال اول * نیمسال دوم	ترم تابستانی
نام درس: آموزش بهداشت و ارتباطات	تعداد واحد: ۲	محل تشکیل کلاس درس:
نوع درس: عملی نظری *	کارآموزی	کارورزی
درس پیش نیاز: دارد ☐ ندارد ☐	تعداد جلسات تشکیل کلاس:	
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی و یا کارورزی:		

۳- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی:	مقطع تحصیلی:	تعداد فراگیر:
بهداشت عمومی	کارشناسی	۱۴

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصول آموزش بهداشت، نقش و اهمیت آموزش بهداشت در شرایط و مکان های مختلف، برنامه ریزی و تدوین برنامه های آموزش بهداشت، توانمند سازی دانشجویان جهت تهیه و ارائه پیام های بهداشتی با روش های مختلف و ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت.

اهداف اختصاصی درس:

۱- تعریف مفاهیم شامل سلامت، آموزش بهداشت، ارتقا سلامت، آگاهی، اعتقاد، نگرش، رفتار،

۲- اهمیت و نقش آموزش در سلامت،

۳- تعیین گره های رفتاری، محیطی سلامت

۴- اصول آموزش سلامت

۵- اهداف آموزش بهداشت

۶- طراحی برنامه آموزش سلامت

۷- متدهای آموزش بهداشت

۸- روش های ارائه و انتقال پیام های بهداشتی، طرز تهیه انواع نشریات بهداشتی، کاربرد رسانه در آموزش بهداشت

۹- اصول ارتباط، آموزش، مشاوره جهت حصول به سلامت

۱۰- نقش و وظایف مربیان بهداشت در پیشگیری از بیماریها (واگیر، غیر واگیر)

۱۱- نقش و وظایف مربیان بهداشت در بهداشت خانواده، مدارس،

۱۲- ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت

شیوه آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، همراه با ارائه اسلاید، نمونه و الگو، طرح مسئله، فیلم

وظایف فراگیران: توجه، مشارکت، پاسخ، حل مسئله، تمرین، انجام تکالیف

نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران:

-پیش آزمون، سنجش یادگیری فراگیران طی دوره بصورت طرح سوال، حل تمرین،
-آزمون نهایی سوالات چهار جوابی، سوالات باز با پاسخ کوتاه، سوالات تشریحی، ارزیابی مورد، -تهیه و تدوین یک برنامه آموزش
بهداشت

منابع درس:

- محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه طهوری، تهران؛
- ساروخانی باقر، جامعه شناسی ارتباطات، آخرین انتشار
- محسنیان راد مهدی. ارتباط شناسی. سروش، تهران؛ ۱۳۸۵.
- راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۵.

برنامه جلسات درسی

جلسه	سرفصل مطالب درسی	اهداف آموزشی جلسه	منابع درسی
۱	بیان سرفصل و اهداف درس، تکالیف، منابع، پیش آزمون	ایجاد انگیزه، جلب مشارکت فراگیران	
۲	مفاهیم بهداشت، سلامت،	سلامت را به زبان ساده تعریف کند بهداشت و ابعاد آن را به زبان ساده تعریف کند. آموزش بهداشت را به زبان ساده تعریف کند. بین آموزش سلامت و ارتقا سلامت افتراق قایل شود. آموزش بهداشت و ارتقا سلامت را تحلیل کند.	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه طهوری، تهران؛ صص ۴۵-۴۸ راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۵. فصل دوم صص ۵
۳	اهمیت آموزش سلامت جهت حصول به سلامت	- جایگاه آموزش سلامت در حصول به سلامت را تعیین کند. - نقش آموزش سلامت در پیشگیری از بیماریها (واگیر، غیرواگیر، مزمن) را تعیین کند. - نقش آموزش بهداشت در برنامه های سلامت (خانواده، مدارس) را تعیین کند/ تحلیل کند/ تشریح کند	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه طهوری، تهران؛ صص ۸۹-۹۴
۴	تعیین گره های سلامت و رفتار	- تعیین گره های رفتاری، محیطی سلامت را تعیین کند/ اولویت بندی کند. - عوامل محیطی موثر بر سلامت را تعیین کند. - عوامل رفتاری موثر بر سلامت را تعیین کند	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه طهوری، تهران؛ صص ۱۱۱-۱۳۴ راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۵. فصل سوم
۵	اصول آموزش بهداشت	اصول مهم آموزش سلامت را تعیین کند/ اولویت بندی کند	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه طهوری، تهران؛ صص ۱۱-۴۱ راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۵. صص ۱۷۰

برنامه جلسات درسی

جلسه	سرفصل مطالب درسی	اهداف آموزشی جلسه	منابع درسی
۶	اهداف آموزش بهداشت	-اهداف آموزش سلامت را لیست کند/ارزیابی کند. اهداف مناسب حیطه مهارت های آموزشی-یادگیری را تدوین کند.	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه‌په‌په‌وری، تهران؛ صص ۱-۴۱ -راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۵. صص ۱۶۹۰
۷	طراحی برنامه آموزش بهداشت	-اصول برنامه ریزی آموزش سلامت در شرایط و مکان های مختلف را بکار بگیرد/تعیین کند برنامه آموزش سلامت با هدف سلامت خانواده را تعیین کند. اصول طراحی برنامه آموزش بهداشت در مدارس را تعیین کند.	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه‌په‌په‌وری، تهران؛ صص ۸۹-۱۰۰
۸	طراحی برنامه آموزش بهداشت	اصول برنامه ریزی آموزش سلامت - در شرایط و مکان های مختلف را بکار بگیرد/تعیین کند برنامه آموزش سلامت با هدف سلامت خانواده را تعیین کند. اصول طراحی برنامه آموزش بهداشت در مدارس را تعیین کند.	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه‌په‌په‌وری، تهران؛ صص ۸۹-۱۰۰
۹	ارتباط برای سلامت	-ارتباط را به زبان ساده تعریف کند اجزا اصلی فرایند ارتباط را تعیین کند/ تحلیل کند.	-محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه‌په‌په‌وری، تهران؛ صص ۱۲۵-۱۴۰ -راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، صص ۱۶۳-۱۹۸
۱۰	ارتباط برای سلامت	-اصول برقراری ارتباط موفق را ارزیابی کند. اصول بازدید از منزل را بیان کند.	-محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه‌په‌په‌وری، تهران؛ صص ۱۳۵-۱۴۰ -راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، صص ۱۶۳-۱۹۸
۱۱	متد و شیوه آموزش بهداشت	-تفاوت بین شیوه های مختلف آموزشی را تعیین کند. - شیوه های آموزش مناسب اهداف و گروه هدف تعیین کند.	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه‌په‌په‌وری، تهران؛ صص ۱۶۲-۱۷۴ -راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، صص ۳۲۳-۳۴۰
۱۲	متد و شیوه آموزش بهداشت	تفاوت بین رسانه و وسایل کمک آموزشی را تعیین کند.-مشخصه رسانه و رسانه جمعی را تعیین کند.	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه‌په‌په‌وری، تهران؛ صص ۱۶۲-۱۷۴

برنامه جلسات درسی

جلسه	سرفصل مطالب درسی	اهداف آموزشی جلسه	منابع درسی
۱۳	متد و شیوه آموزش بهداشت	پیام های بهداشتی مناسب اهداف و گروه فراگیران تدوین کند	راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، ص ۲۰۳-۲۳۲
۱۴	نقش ها و وظایف مربی سلامت	تفاوت بین آموزش و مشاوره را تعیین کند. بین استفاده از آموزش و مشاوره افتراق/ تمایز قایل شود. اصول مشاوره در حل مسایل سلامت را تعیین کند/ بکار بگیرد.	- محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه طهوری، تهران، صص ۳۰-۳۳ -راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، صص ۲۴۵-۲۴۸
۱۵	اجرای برنامه آموزش سلامت	-اصول اجرای اهداف آموزش سلامت را تعیین کند/ اولویت بندی کند. -موانع اجرای اهداف آموزش سلامت را تعیین کند/ اولویت بندی کند.	راماچاندران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه فروغ شفیعی. انتشارات دانشگاه تهران، صص ۱۶۹-۱۷۴
۱۶	ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت	-شیوه های ارزشیابی مناسب اهداف برنامه های آموزش بهداشت را تعیین کند	محسنی منوچهر. مبانی آموزش بهداشت. کتابخانه طهوری، تهران، صص ۱۸۴-۱۷۵۴
۱۷	ارزشیابی نهایی	سنجش حصول به اهداف آموزشی	